

Slutrapport for kampagnen

Sporbarhed foder

INDLEDNING

Sporbarhed muliggør effektiv og hurtig tilbagetrækning

Manglende sporbarhed på foder udgør en risiko for foder- og fødevarer sikkerheden, da manglende sporbarhedsoplysninger umuliggør hurtig og effektiv tilbagetrækning, hvis foder konstateres at være til fare for dyrs og menneskers sundhed.

Sporbarhed på fodervirksomheder

De generelle krav om sporbarhed i fødevarerforordningen indebærer, at fodervirksomheder skal have et sporbarhedssystem, som sætter virksomheden i stand til at identificere, hvor et givent parti foder stammer fra og hvornår partiet er modtaget (et led tilbage), samt hvor et givent parti foder er leveret til og hvornår partiet er leveret (et led frem).

Derud over medfører en række specifikke krav om sporbarhed i foderhygiejneforordningen, at foderproducenter bl.a. skal kunne dokumentere sporbarheden på de partier af råvarer, der indgår i virksomhedens partier af produceret foder. Denne dokumentation betegnes som intern sporbarhed. Fodervirksomheder skal have systemer og procedurer, der til enhver tid stiller sporbarhedsoplysningerne til rådighed for Fødevarestyrelsen.

Forud for kampagnen blev der udarbejdet vejledningsmateriale om fodersporbarhed og dokumentationskrav, som blev offentliggjort på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Her præsenteres også kort, at der er specifikke krav om sporbarhed i den øvrige foderlovgivning.

Kampagnens formål

Formålet med kampagnen var at kontrollere fodervirksomheders sporbarhedssystem, herunder:

- Kontrol af virksomhedernes dokumentation af sporbarhed et led tilbage
- Kontrol af virksomhedernes interne sporbarhedsdokumentation, herunder eventuel praksis for partisammenlægning og tilhørende partiadskillelse

Fokus i forbindelse med kampagnen har været, om fodervirksomhederne har etableret, og implementeret, et sporbarhedssystem, der sætter fodervirksomheden i stand til at opfylde de generelle krav til sporbarhed i foderhygiejne- og fødevarerforordningen, samt de specifikke krav om intern sporbarhed i foderhygiejneforordningen.

KONKLUSION

Fødevarestyrelsen har i perioden den 1. september til 31. december 2023 gennemført 19 kontrolbesøg med fokus på fodersporbarhed. Kontrollerne har været fordelt over hele landet, og kontrollerne har været udført på foderproduktionsvirksomheder, som fremstiller foderblandinger eller forblandinger.

Kampagnens resultater giver anledning til, at Fødevarestyrelsen fortsat bør have fokus på sporbarhedsområdet særligt med hensyn til reglerne om intern sporbarhed i forbindelse med kontrolbesøg.

Flest indskærpelser for utilstrækkelig intern sporbarhed

Kontrolresultaterne viste, at 63,2 % af de kontrollerede fodervirksomheder havde styr på reglerne om sporbarhed, ved at have etableret og implementeret et sporbarhedssystem, mens der i de resterende 36,8 % af de kontrollerede fodervirksomheder blev givet indskærpelser for manglende overholdelse af reglerne om sporbarhed.

Fordelingen af indskærpelserne indikerede, at hovedparten af indskærpelserne var knyttet til reglerne om intern sporbarhed. Ved kontrol af virksomhedernes interne sporbarhed blev det konstateret, at virksomhederne ikke holdt modtagne partier adskilt (dvs. valgte 'partisammenlægning'), og i den forbindelse manglede tilstrækkelig sporbarhedsdokumentation. Dette medførte, at produkt- og produktionshistorikken på fodervirksomheden ikke var retvisende. Ved en enkelt kontrol blev der konstateret utilstrækkelig dokumentation for sporbarhed et led tilbage og der blev givet en indskærpelse for dette forhold.

Fødevarestyrelsen har ikke tidligere udført lignende kontrolkampagner indenfor fodersporbarhedsområdet, hvorfor kampagnens resultater desuden har givet en mere dybdegående viden omkring fodervirksomhedernes regelefterlevelse, som kan være relevante i tilrettelæggelsen af fremtidige indsatser indenfor fodersporbarhedsområdet.

RESULTATER

Der er blevet udført 19 kontrolbesøg i forbindelse med kampagnen. Der er blevet sanktioneret i 36,8% af kontrollerne, mens der i 63,2% af kontrollerne ikke er givet anmærkninger på sporbarhedsområdet. Den samlede regelefterlevelse for kampagnen fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Samlet regelefterlevelse i kampagnen

Kontrolbesøg	Ingen anmærkninger	Indskærpelser	Ingen anmærkninger %	Indskærpelser %
19	12	7	63,2	36,8

Af tabel 1 fremgår det, at de 63,2 % af kontrollerne, hvor der ikke er givet anmærkninger udgør 12 kontroller i alt, mens de 36,8 % af kontrollerne, hvor der blev givet indskærpelser i forhold til sporbarhedsreglerne, udgør i alt 7 kontroller. Der har i forbindelse med kampagnen alene være sanktioneret med indskærpelser.

Fordelingen af indskærpelserne i forhold til, hvilke regler indenfor sporbarhedsområdet som har været konstateret overtrådt, fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Indskærpelser fordelt på sporbarhedsregler konstateret overtrådt ved kampagnekontrol

Indskærpede regler	Antal indskærpelser
Sporbarhed - Registrering og opbevaring sporbarhedsoplysninger - Foderhygiejneforordningen, bilag II, Registrering, pkt. 1	5
Sporbarhed - Fyldestgørende foranstaltninger - utilstrækkelig sporbarhed - Foderhygiejneforordningen, bilag II, Produktion, pkt. 6	1
Sporbarhedsdokumentation - Et led tilbage, ikke til stede/utilstrækkelig - Fødevarerforordningen, art. 18, Sporbarhed, stk. 2	1

Fodervirksomhedernes interne sporbarhed af foder

Hovedparten af indskærpelserne (5 stk.) er knyttet til overtrædelse af kravet om intern sporbarhed, jf. foderstofhygiejneforordningen, art. 5, stk. 2, jf. bilag II, Registrering, pkt. 1. Heraf fremgår det, at alle fodervirksomheder skal registrere og opbevare relevant data, der omfatter oplysninger om køb, produktion og salg for at muliggøre en effektiv sporing fra modtagelse til levering. Disse indskærpelser var f.eks. knyttet til, at der blev konstateret uoverensstemmelse eller mangler for sporbarhedsregistreringer med hensyn til de anvendte batchs, og hvad der blev registreret i produktionssystemet. Dermed blev det konstateret, at den interne sporbarhedsdokumentation i forbindelse med partisammenlægning ikke var tilstrækkelig. En enkelt indskærpelse var knyttet til kravet om intern sporbarhed, som fastsat i foderstofhygiejneforordningen art. 5, stk. 2, jf. bilag II,

Produktion, pkt. 6. Her var konstateringen ligeledes knyttet til, at der ikke var tilstrækkelig dokumentation i forbindelse med partisammenlægning.

Sporbarhed et led tilbage

Ved kontrol af fodervirksomhedernes sporbarhed et led tilbage er der kontrolleret hvilke oplysninger om leverandører, mængder, holdbarhedsdatoer, referencenumre mv. virksomhederne har tilgængelige, når de modtager bulk- og sækkevarer, samt hvilke procedurer virksomheden har for registrering af sporbarhedsoplysninger i virksomhedens sporbarhedssystem. Der er i forbindelse med kampagnen givet en indskærpelse omhandlende manglende sporbarhed i forhold til det generelle sporbarhedskrav om, at fodervirksomheder skal kunne spore foder et led tilbage, jf. de generelle sporbarhedskrav fastsat i artikel 18, stk. 2 fødevareforordningen.

METODE

Kontrollerne er blevet gennemført i perioden den 1. september til 31. december 2023. Forud for kampagnen var branchen blevet orienteret om kampagnen og hjemmesiden [Sporbarhed af foder - Fødevarestyrelsen \(foedevarestyrelsen.dk\)](https://www.foedevarestyrelsen.dk) var opdateret med nye eksempler på anvendelse af fodersporbarhedsreglerne. Der blev gennemført 19 kontrolbesøg i produktionsvirksomheder af alle størrelser, som fremstiller foderblandinger eller forblandinger. Kampagnekontrollerne blev gennemført indenfor lovgivningsområdet sporbarhed. Til understøttelse af kampagnens gennemførelse var der udarbejdet en dagsorden, der blev brugt ved kontrollen.

Kontrollen blev gennemført som uanmeldte kontrolbesøg og som målrettet kampagnekontrol. Udgangspunktet var, at kontrollerne blev udført af to tilsynsførende, da kontrol af sporbarhed er et omfattende og dokumentationstungt emne.

Fodervirksomhedernes regelefterlevelse blev kontrolleret ved, at der blev udvalgt to indkøbte foderstoffer til at illustrere virksomhedens sporbarhedssystem fra varemottagelse til færdigproduceret foder, samt virksomhedens implementering af sporbarhedsreglerne. Udvælgelsen var målrettet en bulk-/løsvare opbevaret i råvaresilo eller planlager (typisk et fodermiddel), samt en sækkevare (typisk et tilsætningsstof eller en forblanding). Hvis dette ikke var tilgængeligt, blev der udvalgt en anden type sækkevare (et fodermiddel eller en foderblanding, f.eks. en mineralblanding).

Hvis de kontrollerede fodervirksomheder havde praksis for partisammenlægning, blev dette emne som udgangspunkt inddraget i kontrollen af den interne sporbarhed.

Som led i dialogen med virksomhederne om reglerne på sporbarhedsområdet brugte tilsynsførende i noget omfang muligheden for, at henvise til Fødevarestyrelsens opdaterede hjemmeside.